

Pilinszky János: Szög és olaj "Fiat"

"Legyen"- mondotta Szűz Mária, amikor az angyal tudtára adta, hogy méhében, a Szentlélek erejével, megfogant az isteni gyermek. Ez a "fiat", írja Emmanuel Mounier, szimbóluma lehetne minden emberi döntésnek. Máriának e véghetetlen bizalommal kiejtett szava, Isten anyjává emelte őt, a ez a "legyen" teljes mélységében befolyásolja azóta is az emberiség drámáját.

Tökéletes engedelmességgel kiejtett szó volt, ami azonban a lélek abszolút szabadságában született. Ahogy igazán engedelmes egyedül szabad lélek lehet. S e csoda- a szabad választás és a tökéletes engedelenség csodája a véghetetlen szeretettel szemben- azóta is nap nap után megtermi a maga isteni gyümölcsét. Minden gyökeres és szerető igen, amivel állapotunkat elfogadjuk, Isten megtestesülése bennünk. Más szinten persze, de mégis valóságos megisméltése annak az üdvtörténeti pillanatnak, ami Mária igenjét követte.

Kierkegaard, az emberi döntések természetrajzának mesterei kutatója és ismerője szerint az igazán szabad választás szükségszerűen együtt jár adott helyzetünk elfogadásával. Egy teljes mélységében kiejtett igen ugyanis már nem is az "adottnak" szól, hanem az "adott" állapot mögött megpillantott szeretetnek, Istennek. Igaz, Istent minden helyzet mögött megpillanthatjuk, de legrövidebben az adott pillanat, jelen állapotunk színe mögött. Miért késlekednénk, kicsinyhitűen, miért válogatnánk tovább?

Szabadságunkat félténénk? Csakhogy szabadságunk kötöttségből kötöttségbe, idegenségből idegenségbe vándorol mindaddig, míg meg nem leli méltó tárgyát. Anélkül, hogy sérelem esnék rajta, szabadságunk egyedül a tökéletes szeretetben, Isten bensőségességében található meg, korlátlan kibontakozását. Állapotunk megszentelése ilyen értelemben nem is jelenthet egyebet, mint hogy a dolgok sűrűjén át rátalálunk Istenre.

E gondolathoz közvetlenül kapcsolódik Simone Weil naplójegyzete a tökéletes kérő imáról. Szerinte akkor kérünk imánkban valamit a legigazabb szívvel, ha imánk végén már meg is feledkezünk eredeti kérésünkről, s egyedül Isten szeretetének és akaratának engedjük át magunkat. Hiszen akitől maradéktalan bizalommal kérünk valamit, annak gondviselésében is maradéktalanul bízunk, és szükségszerűen a magunk kérése elébe helyezzük szándékát.

De ez a bizalmunk ugyanakkor épp nem jelent egyszer s mindenkorra szóló mentességet a nehézségek terhe alól. A "fiat", mit Mária kiejtett az Üdvözítő megtestesülésének hajnalán, nem áll egymagában a történet elején. Egy másik "legyen" is társul hozzá. Az, amit a történet végén mondott ki az Üdvözítő az Olajfák hegyén, s amiven a megváltás végső drámája testesült meg. Két "fiat", két "igen", amely mostantól fogva örökre várja már a harmadikat, a mi igenünket.

Új Ember, 1966. október 2.

Szűz szülője Istennek
Engedd, hogy tied legyek!
Tied élet s halálban,
Tied jó és balsorsban,
Tied küzdve szenvedve,
Tied most és örökre!
Szűz szülője Istennek,
Engedd,hogy tied legyek.

Anyám benned bízom és remélek,
Anyám te utánad epedek,
Anyám te jóságos kegyelmezz,
Anyám te hatalmas védelmezz!
Anyám óh jöjj segíts imátkozni,
Anyám óh jöjj segíts küzdeni,
Anyám óh jöjj segíts szenvedni,
Anyám óh jöjj ne hagyj elveszni!

Hiszen birsch segíteni,óh hatalmas,
Akarsz is segíteni,óh irgalmas,
Kell is segítened,óh hűséges,
Fogsz is segíteni,óh kegyelmes!
Anyám te vagy a kegyelmek anyja,
Szomorúak vígasztalója,
Bűnösök oltalma és menedéke,
Földnek reménysége,s mennynek ékessége.

Ki kérte még segélyedet hasztalanul?
Ki távozott tőled meghallgatatlanul?
Azért bizton mondom,minden szenvedésben,
Mária mindig segít,minden időben!
Biztosan állítom életben s halálban,
Mária mindig segít,minden balsorsban!
Azért hiszem,s meghalok ezen hitemben,
Hogy veled leszek Jó Anyám,fenn az égben!!

Szűz szülője Istennek,
Engedd,hogy tied legyek!
Tied élet s halálban,
Tied jó és balsorsban,
Tied küzdve szenvedve,
Tied most és örökre!
Szűz szülője Istennek,Engedd, hogy tied legyek!